

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
ANKARA

12 Temmuz 2004

Türkiye ekonomisi sanayileşme sürecinin, uygun deyiimiyle yarı yolundadır. Bu durum, ülkenin çoğu kez "tarım ülkesi" sayılmasına neden olmaktadır. İşgücünün yüzde 35 gibi bir bölümünün doğrudan geçim kaynağı olan, ulusal üretime yalnızca yüzde 14 dolayında katkı yapabilen tarım kesimi, son yıllarda, çok büyük olumsuzluklar, giderek yıkımlar yaşamaktadır.

Son yıllarda, tarımsal üretim azalmakta, toplumun gıda güvenliği yok olmakta, tarıma dayalı sanayinin hammaddesi giderek artan oranda dışarıdan sağlanmakta ve Türkiye "net" tarım ürünleri dışahımcısı özelliği kazanmaktadır.

TBMM'nin bu gelişmeleri yakından araştırması ve gerekli yasal önlemleri alması, önemli bir toplumsal zorunluluk durumuna gelmektedir.
Bu bağlamda:

1. Türkiye'nin son yıllarda tarım ürünlerinde net dışahımcı durumuna gelmesinin nedenlerinin araştırılması;
2. Tarım ürünlerinin dış ticaret oranlarındaki kötüleşmenin nedenlerinin ortaya konması;
3. Ülkemizin, buğday, şeker pancarı, pamuk ve yağlı tohumlar başta olmak üzere temel tarım ürünlerinde görülen üretim düşüşlerinin nedenlerinin saptanması;
4. Dünya tarım ticaretindeki olası gelişmeler, özellikle de Dünya Ticaret Örgütü görüşmeleri çerçevesinde ve Avrupa Birliğine uyum ve üyelik sürecinde tarım sektörünün ne yönde etkileneceğinin belirlenmesi;
5. Tarım ürünlerinde uluslar arası rekabet gücünün ve ihracatın artırılması için alınacak önlemlerin belirlenmesi; ABD ve AB ülkelerinin uygulamalarına koşut tarımsal destekleme politikalarının belirlenmesi ve yasal düzenlemelerin yapılabilmesi,

amacıyla, Anayasanın 98. ve İçtüzüğün 104 ve 105. maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını istiyoruz.

Saygılarımızla

1. Yakup KEPENEK-Ankara
2. Şevket ARZ-Trabzon
3. Mehmet YILDIRIM-Kastamonu
4. Mustafa Erdoğan YETENÇ-Manisa
5. Necati UZDİL-Osmaniye
6. Özlem ÇERÇİOĞLU-Aydın
7. Tuncay ERCENK-Antalya
8. Mevlüt COŞKUNER-Isparta
9. Osman COŞKUNOĞLU-Uşak
10. Ramazan Kerim ÖZKAN-Burdur
11. Nuri ÇİLİNGİR-Manisa
12. Mehmet Mesut ÖZAKCAN-Aydın
13. Erdal KARADEMİR-İzmir
14. Rasim ÇAKIR-Edirne
15. Gürol ERGİN-Muğla
16. Tacidar SEYHAN-Adana
17. Uğur AKSÖZ-Adana
18. Muhsin KOÇYİĞİT-Diyarbakır
19. Mesut DEĞER-Diyarbakır
20. Ali OKSAL-Mersin
21. Bayram Ali MERAL-Ankara
22. Şevket GÜRSOY-Adıyaman
23. Ali DİNÇER-Bursa
24. Ahmet KÜÇÜK-Çanakkale

GEREKÇE

1. Tarım, geçmişte, hemen tüm hükümetlerin, özel önem verdikleri bir sektör olma özelliği taşıyordu. Ancak, küreselleşme sürecine koşut olarak, dünya mal ve hizmet dolaşımının artması, tarım sektörünü de olumsuz yönde etkilemektedir.
2. Ekonomide devletin yerinin daraltılması doğrultusundaki küresel saldırının en çok yıkıma sürüklediği sektörlerin başında tarım gelmektedir. Bu çerçevede 1990'lı yıllarda yaşanan ekonomik bunalımların da katkısıyla, tarım sektörü büyük ölçüde gözden çıkarılmış bulunmaktadır.
3. IMF İstikrar Programları, ısrarla, tarımsal desteklemeyi neredeyse yasaklama noktasına çekerken; ABD ve AB gibi gelişmiş ülkeler, tarım ürünlerini desteklemeyi sürdürmektedir. O kadar ki, en son verilere göre, birim fiyat içinde destek payı ülkemizde yüzde 15-20 arasında dolaşırken, OECD ortalaması olarak yüzde 35 dolayındadır.
4. ABD ve AB ülkeleri, Türkiye gibi ülkelerin "tarımsal gereksinmelerini" de, destekledikleri için piyasada "daha ucuz" görünen kendi ürünleriyle karşılaşmasını istemektedir. Dünya Ticaret Örgütü'nü bu amaçla kullanma çabaları, bilindiği gibi, geçen yıl yapılan Cancun toplantısında başarısızlıkla sonuçlanmış; Türkiye gibi gelişmekte olan ülkeler için yeni olanakların doğması tartışılır olmuştur. Türkiye bu süreçten nasıl yararlanacağını saptamalıdır.
5. Türkiye tarımının net dışalımçı duruma gelmesinin önemli bir nedeni de, tarımsal üretimde, ileri teknolojilerin kullanımında yaşanan yetersizliklerdir. Ek olarak, bölgesel teknolojik gelişmişlik farkları da çok ileri boyutlardadır. Ülkemizin tarım mühendislerinin yarıya yakını ya mesleğinin dışında bir işte çalışmaktadır ya da işsizdir. Tarımsal işgücü, işgücünün, görece olarak niteliği en alt düzeyde olan bölümüdür. Ayrıca, kamunun elinde bulunan ve sayıları 80'in üzerinde olan "araştırma enstitüsü" ya da birimlerinin, etkin ve verimli kullanımının ne ölçüde sağlandığı da saptanmalıdır. Hükümetin gerek nitelikli işgücü, gerek makine, donanım ve diğer girdiler bakımından neler yapması gerektiği de üzerinde çalışılması gereken önemli bir konudur.

Kısaca, önergemizin benimsenmesiyle, Türkiye tarımının yapısal sorunlarının dış ticaret açısından araştırılması ve gerekli yasal önlemlerin alınmasının temeli oluşturulacaktır.